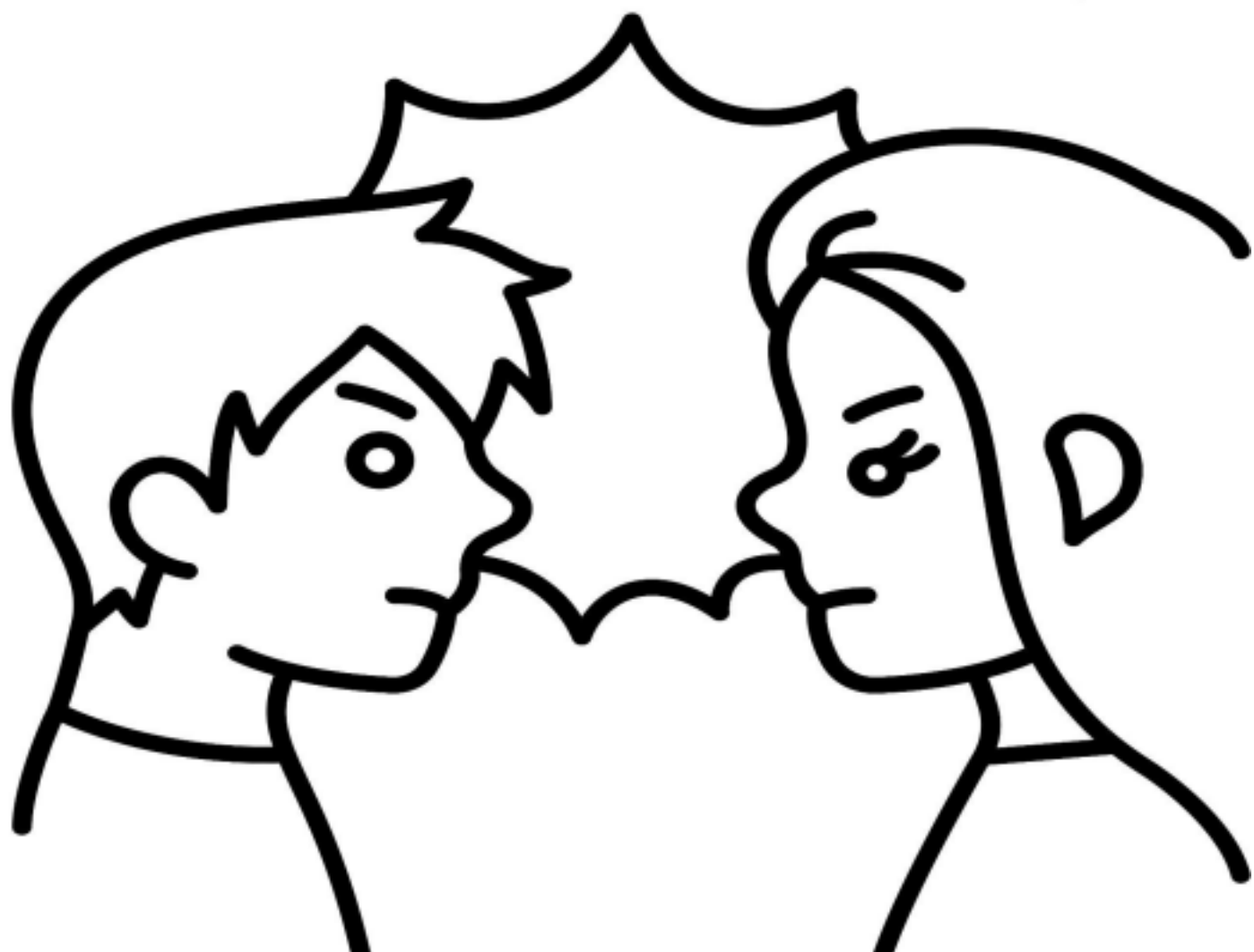

Projekt

HEJ(TY)!

Raport końcowy

Czym jest hejt?

Jest to zjawisko społeczne, które dotyka wielu ludzi i polega na negatywnych i agresywnych komentarzach w Internecie lub wrogim odnoszeniu się do jakiejś tematyki lub osób.

Jest zjawiskiem obecnym nawet w życiu osobistym.

Hejt w sieci charakteryzuje się najczęściej bardzo wysokim poziomem agresji. Sprawca hejtu nazywany jest hejterem i zazwyczaj nie przebiera w słowach, obrzuca innych wyzwiskami, a jego komentarze są bardzo obraźliwe i prowokacyjne.

Czy hejt jest tym samym co krytyka?

Nie, ponieważ krytyk ma przy przekazie informacji dobre intencje i odnosi się do konkretnej osoby lub wytworu tej osoby w sposób kulturalny i z szacunkiem. Jego działania mają na celu pomoc, a nie obrażę. Natomiast hejter obraża, poniża i zależy mu na tym, aby swoim komentarzem skrzywdzić innych.

Jak powstaje hejt?

Hejt bywa często reakcją na nudę, sposobem na zdobycie pozycji w sieci, pokazaniem znajomym swojej siły, odreagowaniem swoich niepowodzeń, przejawem zazdrości. Zazwyczaj jest nieprzemyślany i podejmowany pod wpływem różnych emocji.

Jakie mogą być konsekwencje hejtu?

- zaniżona samoocena
- stany depresyjne
- myśli samobójcze
- stany lękowe
- zaburzenia odżywiania

Skąd pomysł na nasz projekt?

Celem naszego projektu pt. „Hej(ty)! - nowe oblicze przemocy” było zrozumienie ile osób spotkało się z negatywnym odbiorem w sieci lub życiu społecznym a także jak skutecznie zwalczać takie negatywne zachowania. Chcieliśmy również przedstawić ludziom sposoby rozpoznawania hejtu, radzenia sobie z nim oraz uświadomić jakie konsekwencje mogą czekać osoby stosujące go wobec innych. Naszym zadaniem było zwrócenie uwagi na to, jak dużym problem jest hejt w dzisiejszych czasach. Chcieliśmy poprzez nasze badania zrozumieć przyczyny i skutki agresji, i czynników wpływających na jego nasilenie. Badania o hejcie pozwalają również zidentyfikować grupy docelowe i motywacje sprawców, co może być istotne dla skutecznego ścigania i karania osób zaangażowanych w cyberprzemoc. Ponadto, analiza tendencji i wzorców hejtu może dostarczyć informacji na temat ewolucji tego zjawiska, co umożliwia lepsze dostosowanie strategii prewencji do zmieniającego się środowiska online. Dodatkowo, badania te mają potencjał przyczynienia się do kształtowania polityk i norm społecznych, które promują szacunek i tolerancję w sieci.

REASERCH

Według projektu „Ogarnij hejt” stworzonego przez Instytuty Lema i Enea z2022, zgromadzono następujące dane:

- Zgodnie z badaniami NASK, 3 na 4 uczniów spotkało się z jakąś formą cyberprzemocy, a 1 na 3 nikomu o tym nie powiedział
- W projekcie brało udział 30 szkół z Polski (ok 4 tysiące uczniów, ponad 5 tysięcy uczestników włączając nauczycieli i rodziców) - dzieci były uczniami 7 i 8 klasy szkoły podstawowej
- Prawie połowa pytaných odpowiada, że ich rodzice nie wiedzą co robią w sieci. Płynie z tego wniosek, że rodzice nie selekcjonują i nie monitorują treści oglądanych i wrzucanych przez ich dzieci.
- Oceniono, że w szkole jest słaba edukacja w zakresie cyberprzemocy i cyberbezpieczeństwo
- Najczęstszym rodzajem cyberprzemocy spotykanym przez badaną grupę były wyzywania, poniżania, ośmieszania (powyżej 3 tys.) podszywanie się, straszenie (2 tys.) kompromitujące zdjęcia/filmy (ok. 1,5 tys.)

Hejt w Polsce (artykuł na stronie Humanity in action - dotyczy badań zrobionych przez Centrum Badań nad Uprzedzeniami UW na zlecenie Fundacji im S. Batorego w ramach programu Obywatele dla demokracji w 2014)

- Nie ma jednej definicji mowy nienawiści przez co jest ciężiej ludziom zrozumieć wagę tego problemu

Na czym polegało badanie:

- Najpierw członkom mniejszości i grupom dyskryminowanym (osobom pochodzącym z Ukrainy, polskim Żydom, Romom, osobom homoseksualnym) pokazali przykłady mowy nienawiści z bazy obraźliwych internetowych wypowiedzi, z wypowiedzi polityków oraz słów piosenek - rezultat: oburzeni wszystkimi typami wypowiedzi, uznali je za obraźliwe i wskazali, że nie powinny pojawiać się w przestrzeni publicznej
- Te uznane za najbardziej obraźliwe pokazali dorosłym Polakom (1007 osób) oraz uczniom w wieku 16-18 lat (653 osoby) - rezultat: wypowiedzi uznane za wysoce obraźliwe przez mniejszości, grupa ponownie przebadana często uważała za nieobraźliwe
- Według ich badań większe przyzwolenie jest na obrażanie Romów i osób homoseksualnych niż np. osób pochodzenia Ukraińskiego czy osób czarnoskórych

Kampanię przeciwdziałającą hejtowi:

„Masz moc na hejt” - stworzona przez UNIQA (ubezpieczyciel) we współpracy z Instytutem Polska Przyszłości im. Stanisława Lema

- Cel: edukacja i przeciwdziałanie hejtowi w Internecie
- Warsztaty dla klas siódmych i ósmych, nauczycieli i rodziców oraz przygotowanie dla nich materiałów wspomagających
- Filmowe porady stworzone przy pomocy psychologa
- Zaangażowano Annę Muchę i “Blog Ojca”

„Jest nas więcej” - Fundacja Orange, partner Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, patron honorowy Ministerstwo Cyfryzacji

- Cel: pokazanie, że nie jest się samemu, a Internet może być przyjaznym miejscem
- Porady dla młodzieży, materiały i kurs dla rodziców, scenariusze lekcji dla nauczycieli
- Wspierają muzycy zespołu Afromental Baron i Tomson

Akademia NASK (ich badania były wspomniane we wstępie raportu Ogarnij hejt)

■ Stałe działania Państwowego Instytutu Badawczego NASK

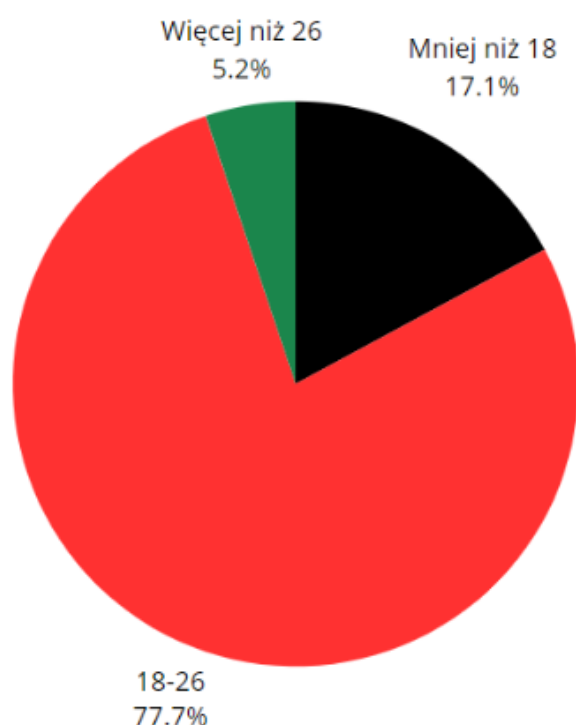
■ Cel: edukowanie na temat Internetu i technologii cyfrowych, budowanie postaw, które sprawią, że Internet będzie przyjaznym miejscem ■ Stworzyli między innymi: projekt „Cyberlekcje” skierowany do nauczycieli, projekt „SELMA” skierowany do młodzieży lat 11-16,

■ Dyżurnet.pl - strona na której można zgłaszać treści umieszczane w Internecie

■ 116 111 - telefon zaufania dla dzieci i młodzieży, 800 100 100 telefon dla rodziców i nauczycieli oraz strony internetowe www.116111.pl, www.800100100.pl

JAKIE PYTANIA ZAWARLIŚMY BADANIU?

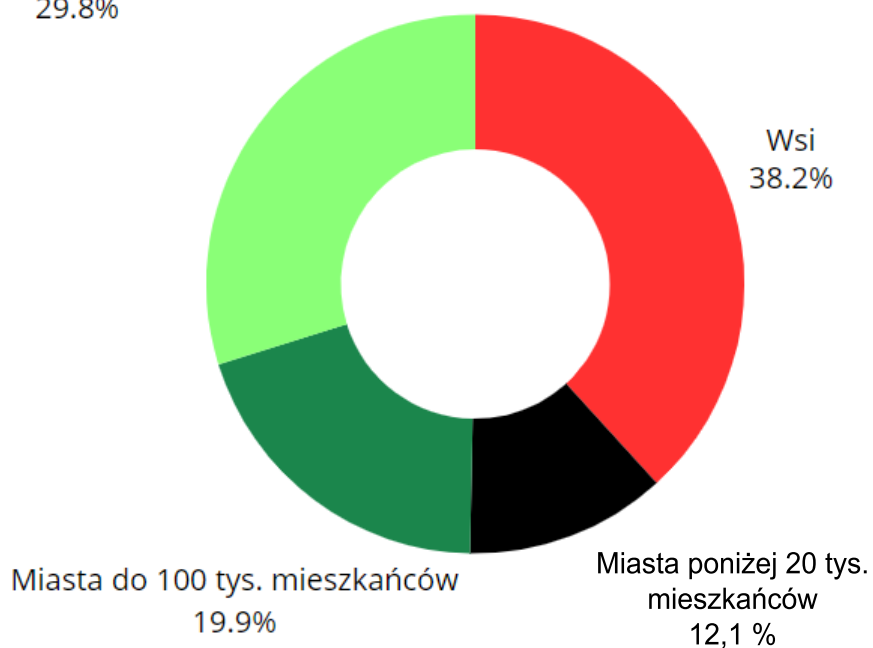
ILE MASZ LAT?

Najwięcej respondentów jest w przedziale wiekowym 18-26 lat. Może wynikać to z tego, że młodsze pokolenie jest bardziej aktywne w środowisku online, gdzie często występuje hejt. Ludzie w takim wieku częściej korzystają z mediów społecznościowych oraz różnych platform internetowych, co zwiększa prawdopodobieństwo ich udziału w ankiecie dotyczącej hejtu. Temat ten jest również bardzo istotny w tych czasach. Ponadto, młodsze pokolenie może być bardziej wrażliwe na ten problem i chętniej wyrażać swoje zdanie w badaniach mających na celu zrozumienie i zwalczanie zjawiska hejtu w sieci.

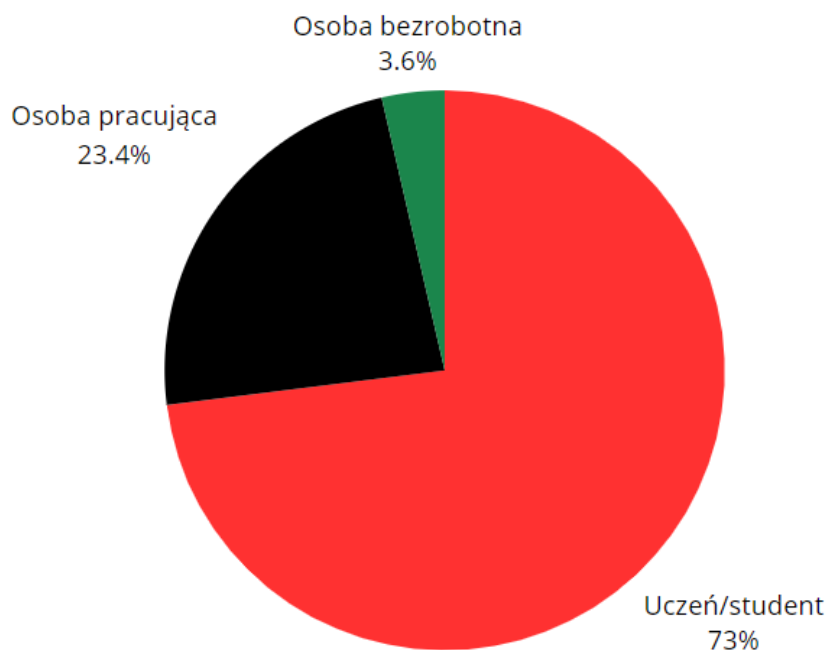
JESTEŚ MIESZKAŃCEM...?

Miasta powyżej 100 tys. mieszkańców
29.8%

Z badań wynika, że najwięcej osób ankietowanych jest ze wsi. Popularność wśród osób ze wsi może wynikać z tego, że osoby mieszkające na wsi częściej spotykają się z hejtem niż osoby mieszkające w mieście.

TWÓJ OBECNY STATUS TO:

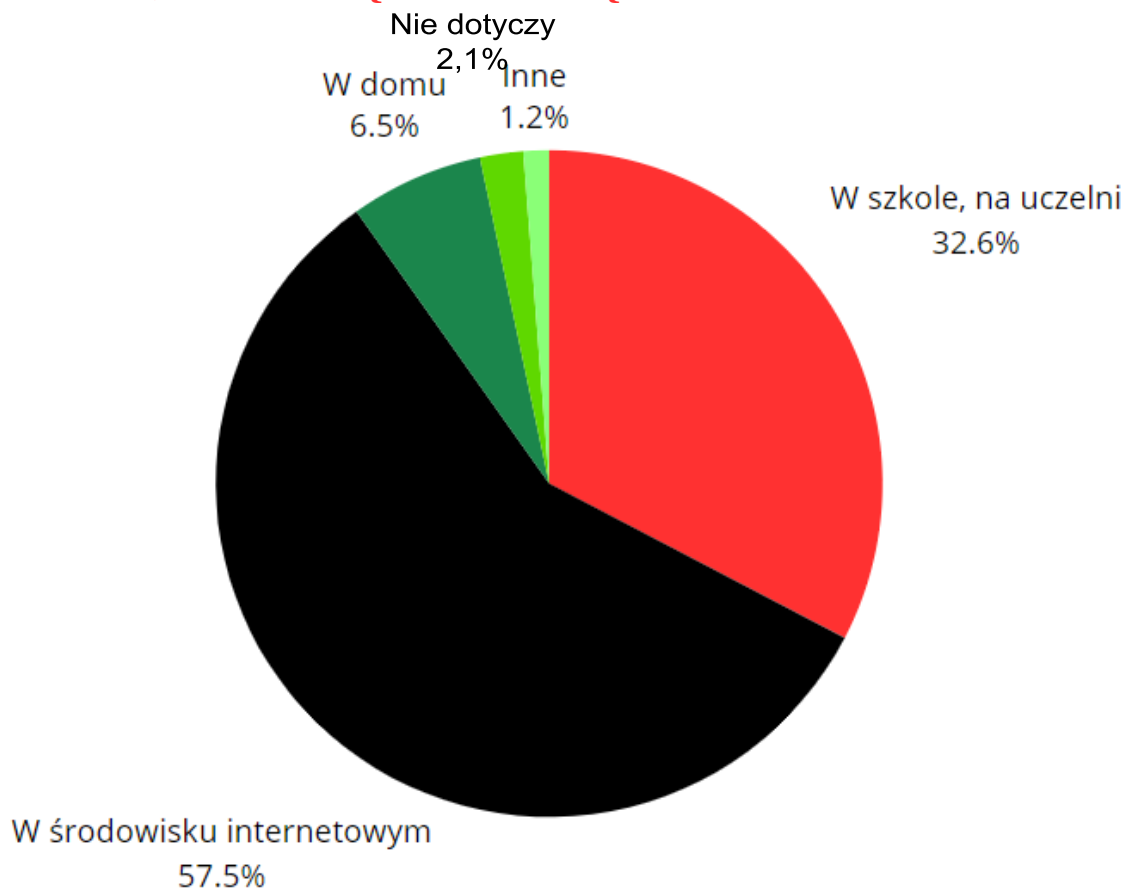
Z odpowiedzi respondowanych okazuje się, że najwięcej odpowiedzi udzielili uczniowie i studenci. Studenci i uczniowie mogą być bardziej skłonni do wzięcia udziału w ankiecie na temat hejtu ze względu na swoje doświadczenia, obecność online oraz świadomość problemu w swoim otoczeniu. To może wynikać z ich edukacji, dostępu do informacji oraz aktywizmu społecznego na uczelniach czy w szkołach.

CZY UWAŻASZ, ŻE HEJT JEST DUŻYM PROBLEMEM W OBECNYCH CZASACH?

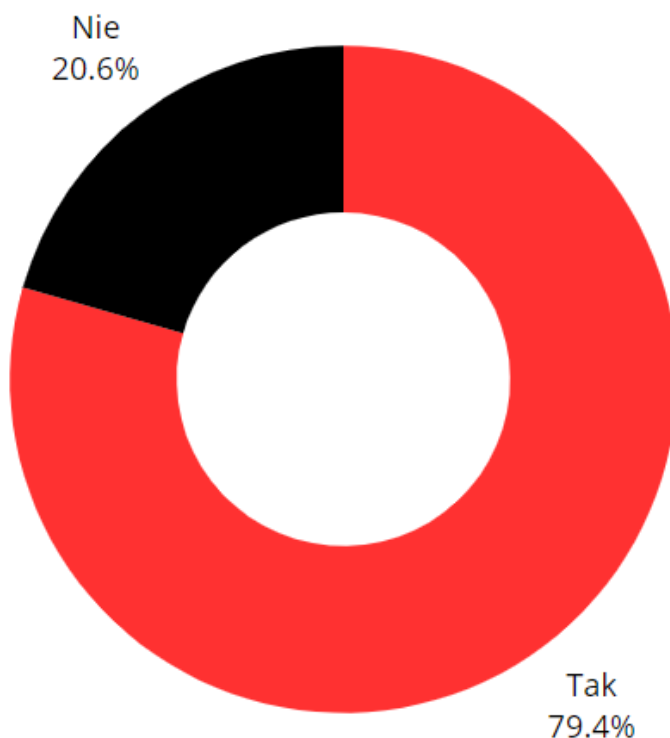
Aprobata dotycząca tego pytania może wynikać z tego, że w obecnych czasach ludzie są bardziej świadomi tego jak poważny problem stanowi hejt. Kampanie społeczne, działania różnych organizacji oraz media, często poruszają problem hejtu, co zwiększa świadomość społeczną na ten temat. Ludzie są bardziej skłonni do uznania danego problemu za poważny, jeśli jest on powszechnie omawiany w przestrzeni publicznej. Respondenci mogą mieć doświadczenia z hejtem, bądź być świadkami negatywnych interakcji online. Osobiście doświadczając hejtu lub widząc jak wpływa na innych, są bardziej skłonni uznać go za poważny problem.

JEŚLI TAK, TO W KTÓRYM ŚRODOWISKU (TWOIM ZDANIEM) NAJCZĘŚCIEJ SIĘ Z NIM SPOTYKAMY?

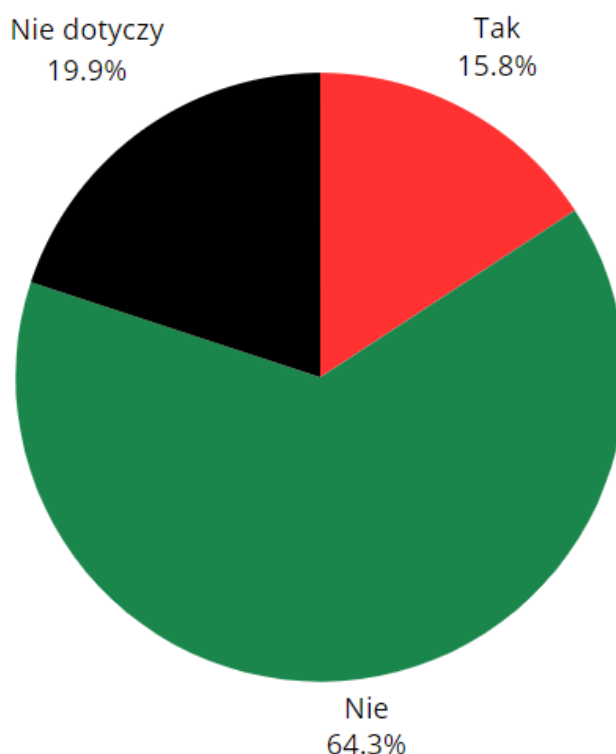
Najwięcej respondentów wskazało środowisko internetowe jako miejsce, gdzie najczęściej spotykają się z hejtem. To może wynikać z tego, że w Internecie panuje duża anonimowość. Współczesne społeczeństwo jest coraz bardziej zależne od Internetu, co sprawia, że większość interakcji społecznych przenosi się do przestrzeni online. Zwiększona dostępność tego źródła sprawia, że ludzie mają więcej okazji do doświadczania hejtu w tym środowisku.

CZY KIEDYKOLWIEK KTOŚ ZASTOSOWAŁ WOBEC CIEBIE PRZEMOC PSYCHICZNĄ?

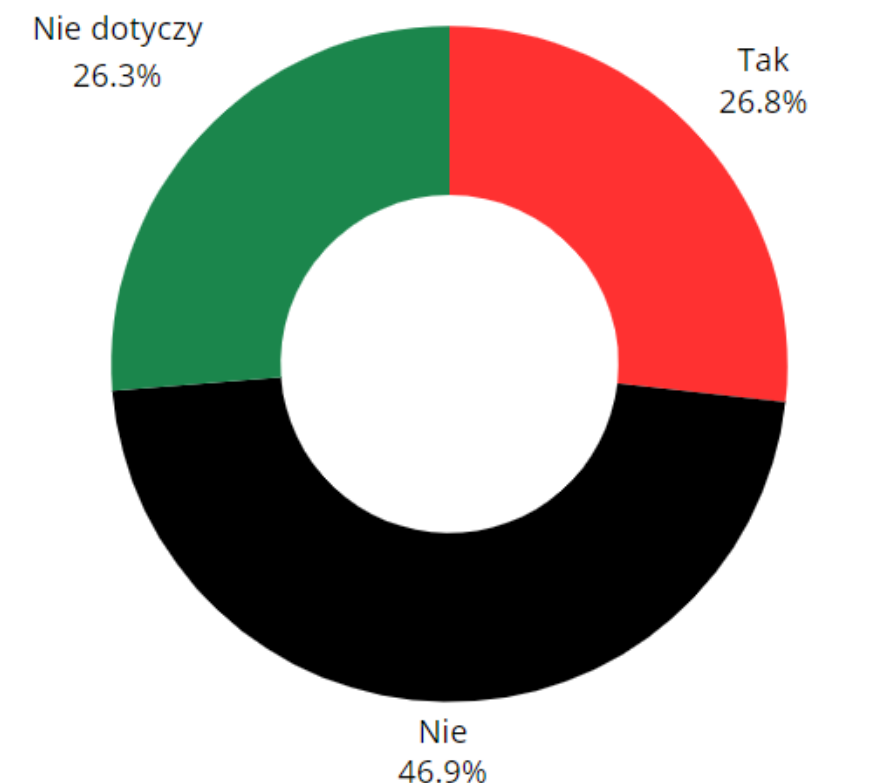
Wzrost świadomości społecznej wokół kwestii przemocy psychicznej może sprawić, że ludzie są bardziej gotowi identyfikować i zgłaszać tego rodzaju sytuacje. Zwiększona edukacja na temat przemocy psychicznej może skłaniać ludzi do zastanowienia się nad swoimi doświadczeniami i uznanie ich za przemoc psychiczną. Stąd tak duży odsetek respondowanych, którzy odpowiedzieli tak.

JEŚLI TAK, CZY ZGŁOSIŁEŚ GDZIEŚ ZAISTNIAŁĄ SYTUACJĘ?

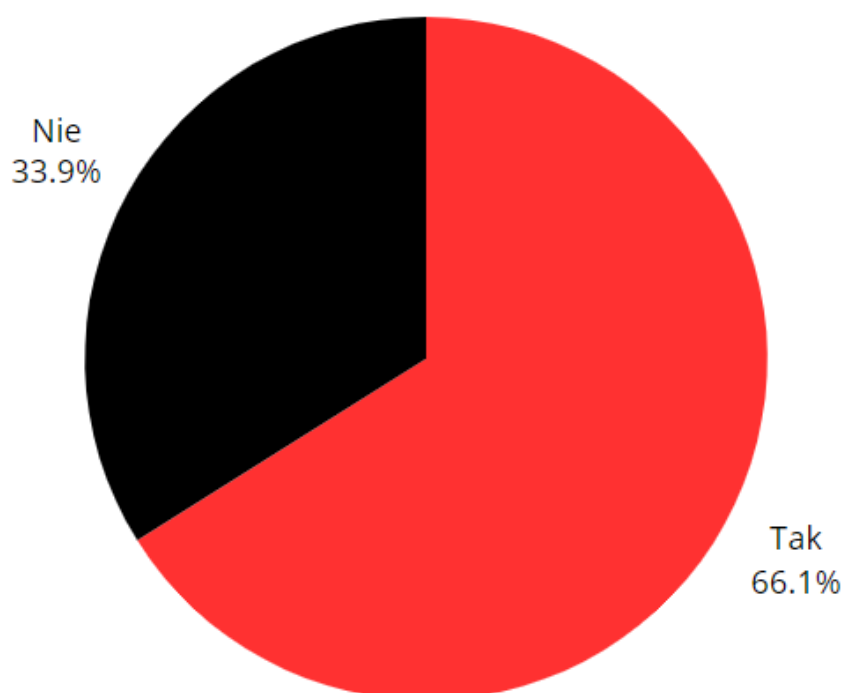
Analiza wyników ankiety dotyczącej pytania o zgłaszanie sytuacji związanych z przemocą psychiczną ukazuje, że liczba respondentów, którzy nie dokonali zgłoszeń, pomimo doświadczania przemocy (1048 osób) jest znacząca. Prawdopodobnie wynika to z tego, że niektórzy uczestnicy mogą nie wierzyć w skuteczność zgłaszania sytuacji związanych z przemocą psychiczną. Mogą uważać, że instytucje odpowiedzialne za przyjęcie takich zgłoszeń nie są w stanie skutecznie poradzić sobie z problemem, co zniechęca do zgłaszania. Respondenci mogą odczuwać obawy związane z potencjalnymi konsekwencjami wynikającymi ze zgłaszania przypadków przemocy psychicznej, zarówno na płaszczyźnie osobistej, jak i społecznej. Strach przed ewentualnym odwetem czy izolacją społeczną może stanowić poważny hamulec dla decyzji o zgłoszeniu danej sytuacji.

CZY POPROSILEŚ KIEDYŚ O POMOC W ZWIĄZKU Z TYM, ŻE JESTEŚ WYŚMIEWANY, A NIE UZYSKAŁEŚ ŻADNEJ POMOCY I TWÓJ PROBLEM ZOSTAŁ ZLEKCEWAŻONY?

W przypadku tego pytania większą część odpowiedzi respondowanych było NIE. To bardzo dobry znak, że świadomość tego problemu rośnie i nie został zlekceważony. Natomiast respondenci, którzy doświadczyli zlekceważenia po wcześniejszych próbach poproszenia o pomoc, mogą być bardziej skłonni do zrezygnowania z ponownego sięgania po wsparcie. Negatywne doświadczenia w przeszłości mogą ograniczać ich gotowość do ponownej próby.

CZY KIEDYKOLWIEK BYŁEŚ WYŚMIEWANY PRZEZ RÓWIEŚNIKÓW Z KLASY, DO KTÓREJ CHODZIŁEŚ?

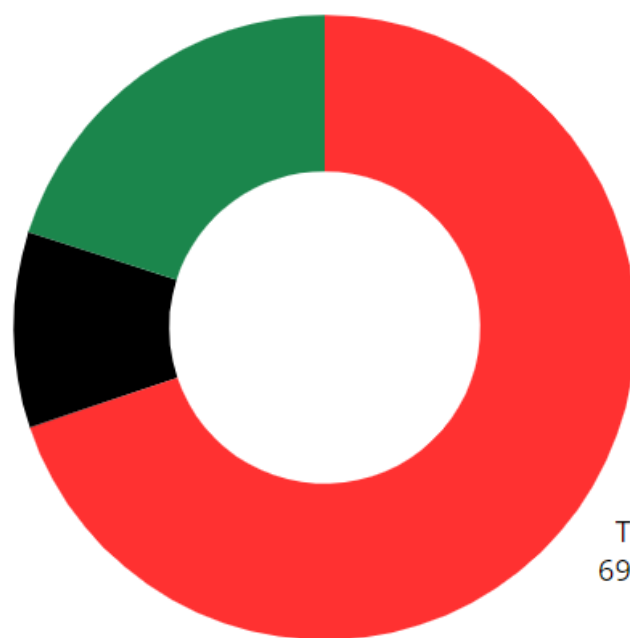
Analiza wyników ankiety wskazujących, że najwięcej respondentów (1077 osób) zidentyfikowało osobę dokonującą przemocy psychicznej jako kogoś z bliskiego otoczenia rówieśniczego, może wynikać z tego, że relacje rówieśnicze są dynamiczne i skomplikowane, co sprawia, że są one często miejscem, gdzie może występować przemoc psychiczna. Rodzice mają zazwyczaj mniejszą kontrolę nad relacjami rówieśniczymi niż nad relacjami z osobami spoza tej grupy wiekowej. To może wpływać na wzrost ryzyka wystąpienia przemocy psychicznej.

CZY KIEDYKOLWIEK ZAREAGOWAŁEŚ NA PRZEMOC WOBEC KOGOŚ INNEGO, JEŚLI BYŁEŚ JEGO ŚWIADKIEM?

Nigdy nie byłem w takiej sytuacji
20.1%

Nie
10.1%

Tak
69.8%

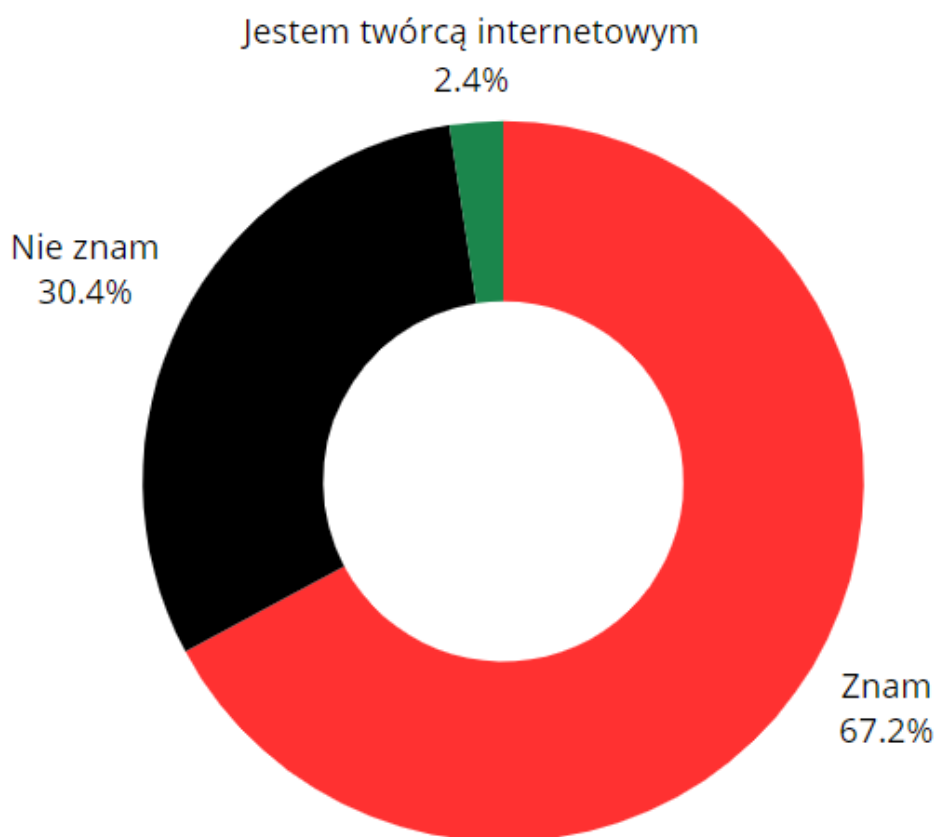
Jest to bardzo ważna informacja, ponieważ według tych danych społeczeństwo zaczyna reagować na różne formy przemocy i stara się pomóc słabszym osobom, które nie są w stanie obronić się same.

CZY KIEDYKOLWIEK BAŁEŚ SIĘ WYRAZIĆ SWOJE ZDANIE LUB ZROBIĆ COŚ PO SWOJEMU W OBAWIE PRZED HEJTEM?

Te dane pokazują jak bardzo duży nacisk czujemy ze strony społeczeństwa. Boimy się mówić lub robić to, co uważamy za słuszne w obawie przed zdaniem innych. To musi się zmienić!

CZY ZNASZ KOGOŚ KTO PUBLIKUJE MATERIAŁY W INTERNECIE I SPOTKAŁ SIĘ Z HEJTEM?

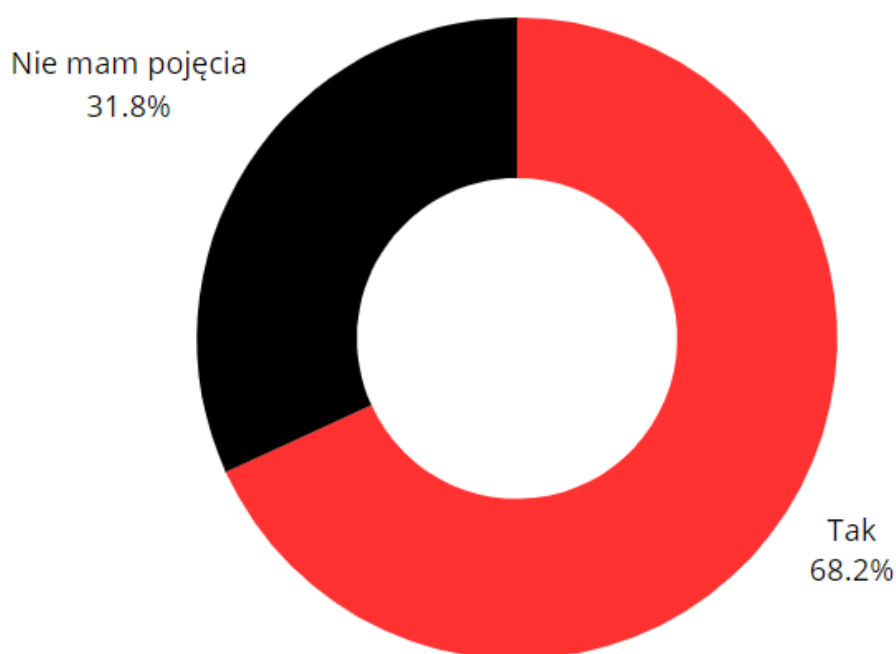
Hejt w Internecie jest bardziej popularnym zjawiskiem niż hejt w środowisku społecznym, ponieważ wiele ludzi czuje się bezkarnych w przestrzeni internetowej i nie liczy się z konsekwencjami, które mogą ich spotkać.

CZY KTOŚ KIEDYKOLWIEK NAPISAŁ CI NIEMIŁY KOMENTARZ W INTERNECIE?

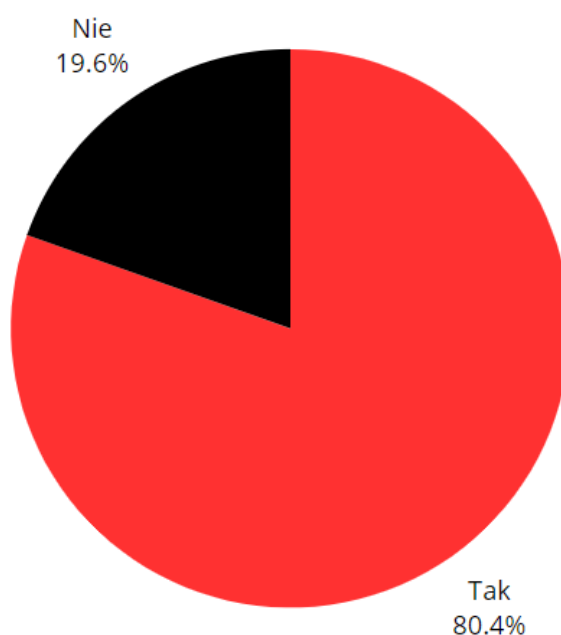
Odpowiedź na „tak” zaznaczyło, aż 922 ankietowanych, co jest druzgocącą informacją, ponieważ wielu młodych ludzi w sferze internetowej czuje się swobodnie, i nawet ta sfera przestaje być dla nich przyjazna przez hejt.

CZY WIESZ JAKIE KONSEKWENCJE GROŻĄ ZA ZAMIESZCZANIE NEGATYWNYCH KOMENTARZY W INTERNECIE?

Odpowiedź na to pytanie pozytywnie nas zaskoczyła, ponieważ udowadnia, że hejt jako popularne zjawisko zdaje się przeszkadzać społeczeństwu. Znaczna większość respondowanych edukuje się w tej dziedzinie, ale to jeszcze nie daje pełnej satysfakcji, ponieważ, aż 511 osób nie ma pojęcia na temat konsekwencji, które mogą wyciągnąć wobec hejterów w sieci.

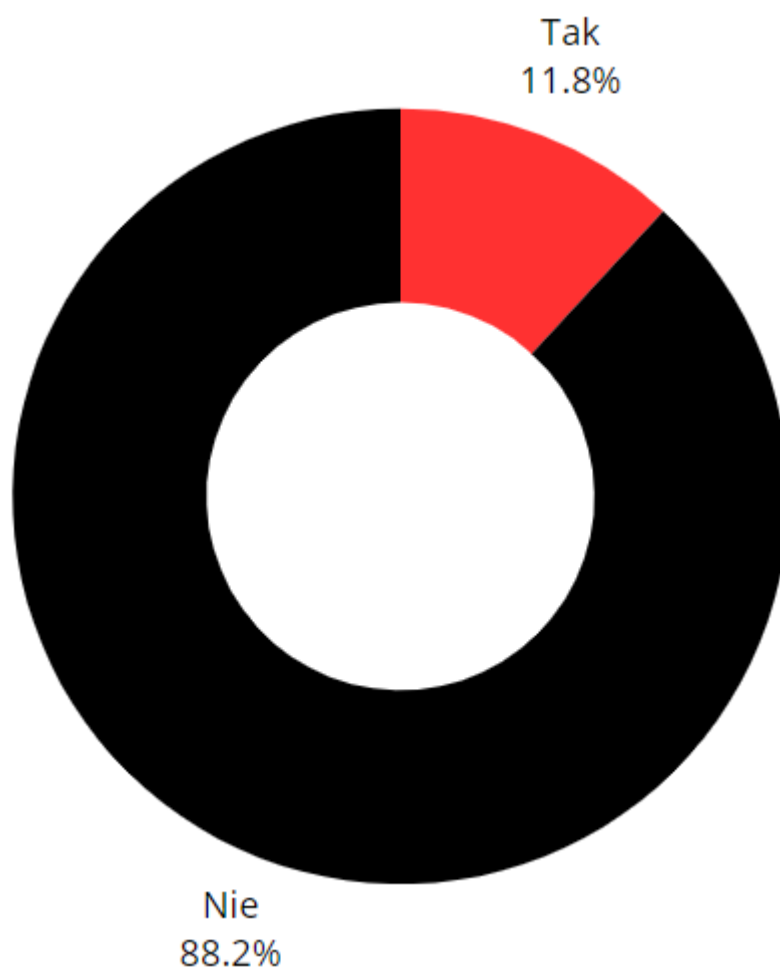
CZY KIEDYKOLWIEK ZLEKCEWAŻYŁEŚ HEJT STOSOWANY WOBEC CIEBIE?

Lekceważenie hejtu jest jednym ze sposobów, aby poradzić sobie z hejterem, ponieważ napędza go nasza uwaga i przez to mogą powstawać następne ataki w naszą stronę.

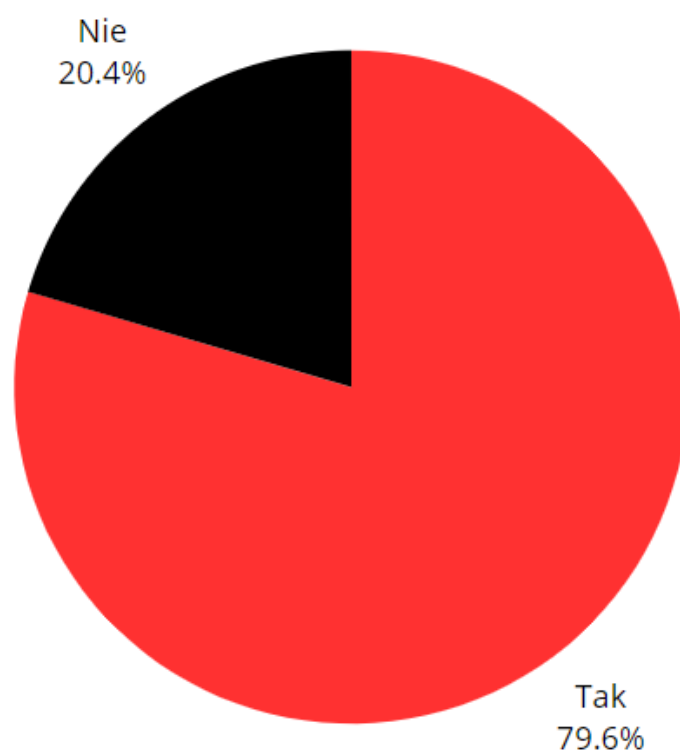
Nie jest to stuprocentowo dobre rozwiązanie, bo konsekwencje wobec zachowań i komentarzy w sieci powinny być wyciągane, ale niektórzy użytkownicy nie chcą wdawać się w procesy z tym związane.

CZY KIEDYKOLWIEK ODBYŁEŚ WIZYTĘ U PSYCHOLOGA Z POWODU NIERADZENIA SOBIE Z HEJTEM?

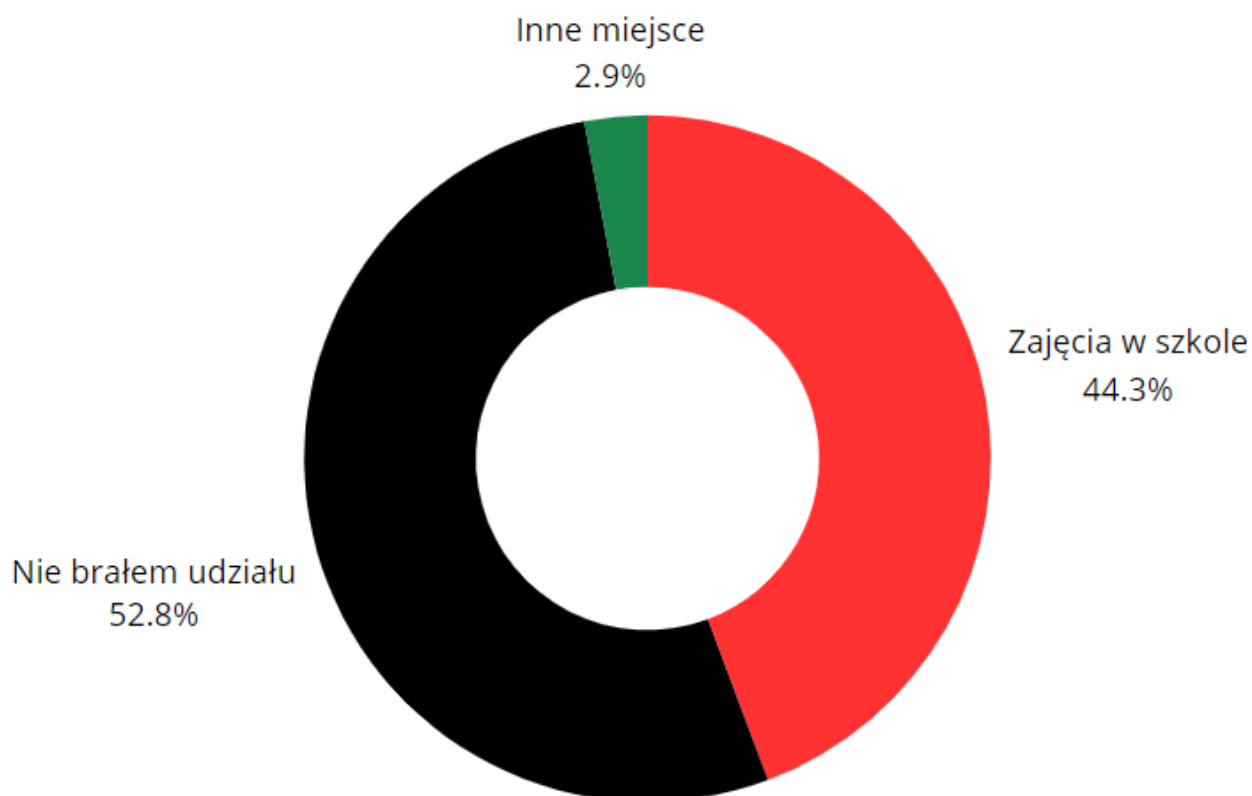
Nawet jeśli odsetek osób respondowanych, które odbyły wizytę u psychologa z powodu hejtu wynosi 193 osoby to dalej jest to alarmujące! Hejterzy powinni liczyć się z tym, jak ich komentarze wpływają na zdrowie psychiczne.

CZY KIEDYKOLWIEK MIAŁEŚ MYŚLI SAMOBÓJCZE Z POWODU PRZEŚLADOWAŃ?

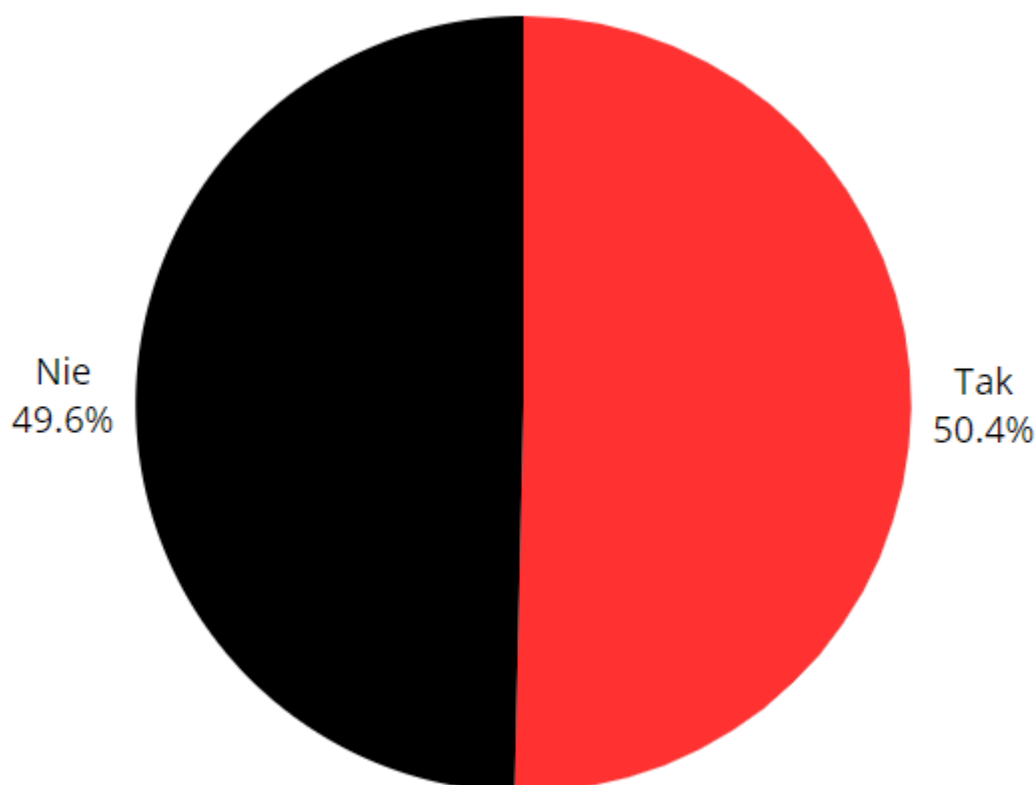
Aż 1237 osób miało myśli samobójcze z powodu prześladowań. Zbieranie tych odpowiedzi wprawilo nas w osłupienie, ponieważ to tylko obrazuje jak dużo osób ma kłopoty, o których mówi niewielu osobom (w nawiązaniu do pytania o wizyty u psychologa).

CZY KIEDYKOLWIEK BRAŁEŚ UDZIAŁ W ZAJĘCIACH POŚWIĘCONYCH RADZENIU SOBIE Z HEJTEM? JEŚLI TAK TO:

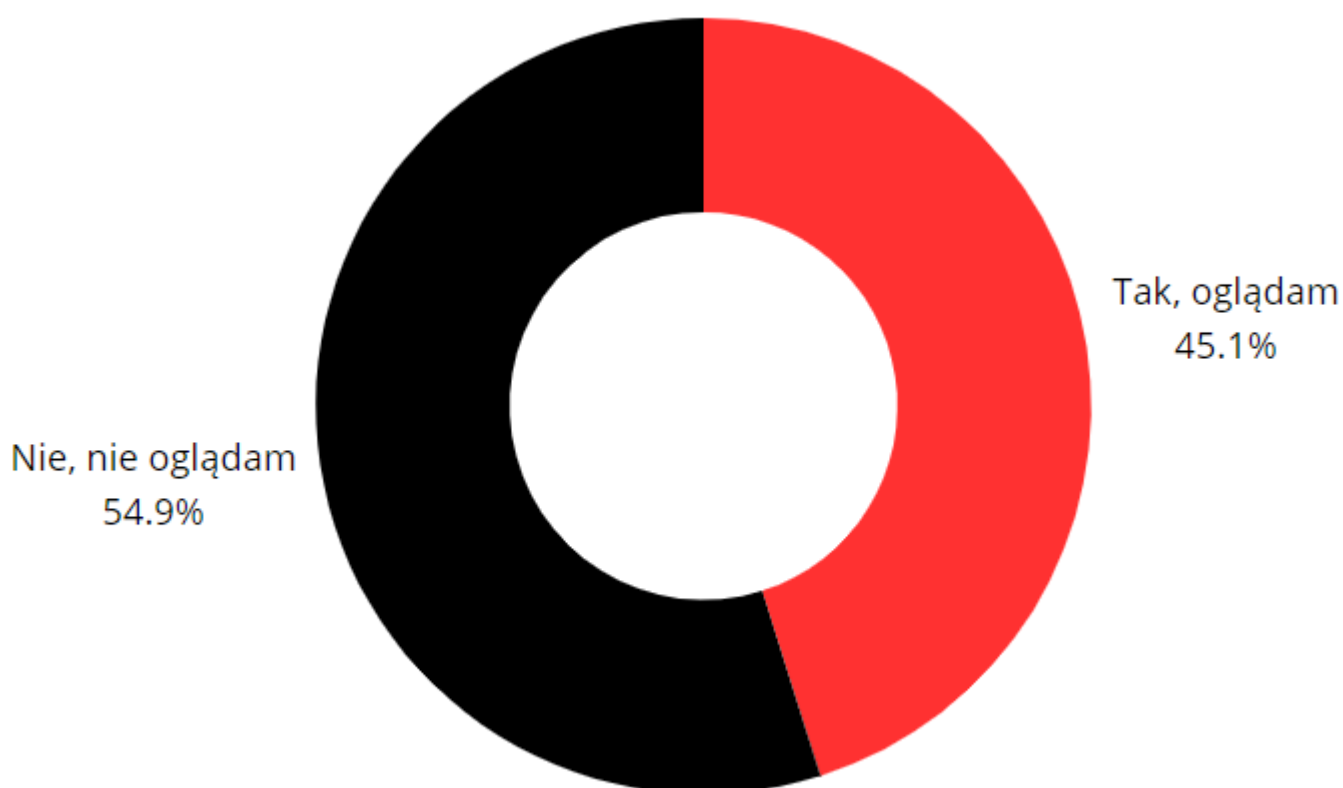
Ponad połowa ankietowanych nigdy nie brała udziału w zajęciach zwiększających świadomość na temat hejtu. Może być to spowodowane przez lekceważenie w systemie edukacyjnym tego tematu. Zmiana tej kwestii powinna być do natychmiastowej zmiany według danych statystycznych z poprzedniego pytania, ponieważ tak naprawdę może to doprowadzić do wielu tragedii.

**CZY ZNASZ STRONY LUB NUMERY TELEFONÓW, GDZIE
MOŻESZ SIĘ ZGŁOSIĆ, BY SZUKAĆ POMOCY?**

Niewielka różnica w odpowiedziach dowodzi temu, że nie jest to na tyle propagowane w przestrzeni publicznej i powinno się to zmienić.

**CZY OGLĄDASZ PUBLIKOWANE PRZEZ
PSYCHOLOGÓW (LUB INNYCH TWÓRCÓW
INTERNETOWYCH) MATERIAŁY Z PORADAMI
DOTYCZĄCYMI ZDROWIA PSYCHICZNEGO JAK I
RADZENIU SOBIE W RÓŻNEGO RODZAJU
SYTUACJACH?**

Coraz więcej osób, aby się edukować sięga do treści publikowanych w sieci przez psychologów, jednak nie wszyscy mają świadomość, że takie treści mogą być również krzywdzące. W Internecie istnieje teraz trend na “pseudopsychologów”, którzy bez odpowiedniej wiedzy wypowiadają się na tematy związane ze zdrowiem psychicznym. Należy weryfikować takie treści.

Wywiad, który przeprowadziliśmy na potrzeby projektu z Panią psycholog z jednej z Lubelskich renomowanych szkół:

Czy uważa Pani, że hejt jest dużym problemem wśród młodzieży?

Uważam, że tak. Mam wrażenie że w ostatnim czasie ten problem jeszcze się nasilił. Moim zdaniem dotyka go ok. 60% młodzieży, tylko duża grupa o tym nie mówi.

Jakie są najczęstsze powody hejtu wśród młodzieży? Inne poglądy? Oceny? A może jakieś inne czynniki?

Uważam, że szkoła nie jest najistotniejszym powodem. Według mnie są to głównie sprawy związane z relacjami rówieśniczymi, duża część hejtu odbywa się na grupach klasowych. Kolejnym powodem jest, tak jak mówi młodzież, „dla beki”. Czasami też powodem jest wygląd, styl ubierania.

Czy osoby które są hejtowane potrafią się zgłaszać po pomoc? Czy często się zdarza, aby to ktoś inny wskazywał problem?

Te osoby rzadko same się zgłaszają. Najczęściej, co może być zaskakujące, takie sprawy zgłaszają rówieśnicy, świadkowie takich zachowań. Nie chcą w tym uczestniczyć, uważają, że jest to nie w porządku, gdy ktoś jest tak traktowany. To bardzo budujące. Często takie sprawy zgłaszają też rodzice, oczekując interwencji ze strony szkoły.

Jak osoby hejtowane postrzegają siebie?

Mają niskie poczucie wartości, zaburzenia samooceny. Często pojawiają się problemy psychiczne – obniżony nastrój, zaburzenia lękowe, problemy somatyczne.

Czy hejt jest Pani zdaniem wynikiem wykluczenia społecznego przez rówieśników, czy może istnieje jakiś inny powód?

Oczywiście, najważniejszą grupą w wieku adolescencji jest środowisko rówieśnicze. Jeśli osoby są z niego wykluczone często nie potrafią odnaleźć własnej tożsamości, miejsca w świecie.

Na zakończenie, czy uważa Pani, że przed hejtem można się skutecznie bronić?

Jest to trudne, ponieważ takie sprawy często się dzieją bez wiedzy dorosłych, młodzież czuje się anonimowa i bezkarna. Najważniejsza jest jednak profilaktyka – trzeba uczyć młodych ludzi empatii i wskazywać miejsca gdzie mogą szukać wsparcia.

PROCES PRACY

Rozpoczęcie: 16 listopada 2023 roku

Posty wstawiane: 6 grudnia, 7 grudnia, 19 grudnia, 20 grudnia, 1 stycznia, 4 stycznia, 8 stycznia, 11 stycznia, 26 stycznia, 30 stycznia

Ankiety udostępniane: 30.11.2023 - 12.01.2024

Stworzenie instagrama projektu na którym wstawiane były posty edukujące oraz promujące projekt, łącznie 11 postów(na dzień 30 stycznia), 76 obserwujących

TECHNICZNE DANE DOTYCZĄCE PROJEKTU

Tytuł badania: „Hej(ty)! - nowe oblicze przemocy”

Forma: Internetowa ankieta

Miejsca do których wysyłana była ankieta: szkoły podstawowe oraz średnie, znajomi, grupy na portalach społecznościowych

Czas przeprowadzania badania: 30.11.2023 - 12.01.2024

Liczba wszystkich ankietowanych: 1630

PODZIAŁ PRACY:

Natalia Syposz - zarys projektu, pytania do ankiet, pozyskanie ankietowanych, praca nad mediami społecznościowymi oraz nad raportem końcowym

Izabela Tuz - zarys projektu, pytania do ankiet, pozyskanie ankietowanych, praca nad mediami społecznościowymi oraz nad raportem końcowym

Kamila Pożarowszczyk - zarys projektu, pytania do ankiet, pozyskanie ankietowanych, praca nad mediami społecznościowymi oraz nad raportem końcowym

Dominika Saran - zarys projektu, pytania do ankiet, pozyskanie ankietowanych, praca nad mediami społecznościowymi

Wiktoria Skoczyła - zarys projektu, pytania do ankiet, pozyskanie ankietowanych, praca nad mediami społecznościowymi

Klaudia Mucha - zarys projektu, pytania do ankiet, pozyskanie ankietowanych, praca nad mediami społecznościowymi oraz nad raportem końcowym

Martyna Pawlak - zarys projektu, pytania do ankiet, pozyskanie ankietowanych, praca nad mediami społecznościowymi